

תורת לוי יצחק

ועל יחוד ובעצת גדולי ארץ ישראל וכו' – ראמוז דגמילות אמת

גליון שבועי מעובד מתורתו של כ"ק הרה"ג הרה"ח המפורסם המקובל וכו' הרב רבי לוי יצחק נ"ע שניאורסאהן – אביו של כ"ק אדמו"ר זי"ע

בין המצרים – חורבן התורה וחורבן המקדש

במאורי אור מערכת אפס עיין שם. והם המגדים למוחין, לכתר-חכמה-בינה דקדושה. כי אפס רומז על כתר-חכמה-בינה, הא' כתר, פס בגימטריה חכמה ובינה. . . וזהו ואפס ותהו נחשבו לו...

"וטומוס פירושו קבוצת קונטרסין, דהיינו ספר. . . שהוא. . . היפך מן ספר תורה. וזהו שהוא דוקא שרף את התורה, כי הוא המנגד לה. ושריפה דוקא, ששריפה מגיע בה' ראשונה של שם...

"ופירושו אפוסטומוס הוא מי שנולד אחרי מיתת אביו, כמו שכתוב בערוך השלם מערכת אפוסטומוס עיין שם. ואם כן איש כזה בחינתו הוא שאינו מכיר את אביו ואינו יודעו, זהו שהוא שורף את התורה, שעושה פגם ביחוד חכמה ובינה, היינו שיסתלק חכמה בחינת האב מהאם דבינה."

כותב רבי לוי יצחק: "וזהו הה' דברים שארעו ביי"ז תמוז – הוא מה שנשארה הה' ראשונה בלי הי'."

ולעומת זאת, בט' באב היה חורבן המקדש, הפירוד בין ז"א למלכות, בין האות ו' לאות ה' האחרונה.

אם כן, שתי האותיות ה' נותרו לבדן, ללא האותיות ו'. רבי לוי יצחק מציין ששתי אותיות ה', הה', הן ביטוי של בכי צרה ויגון.

ובלשונו של רבי לוי יצחק: "וזהו דברים שבט' באב – הוא שנסתלק הוי' דז"א מן ה' אחרונה דמלכות. ונשארו הב' ההי"ן בלי ו'. שפירושה ה"ה הוא מבכין צרה ויגון רחמנא ליצילן."

אך למרות שהפירוד בין אות ו' ואות ה' ראשונה הינו חמור יותר, בכל זאת: "עיקר האבלות נקבע על ט' באב, שנעשה הפירוד בין זו"ן, יותר מעל יי"ז בתמוז, שנעשה הפירוד בין חכמה ובינה" –

כי העיקר הוא יחוד זו"ן, והיחוד של חכמה ובינה תלוי ביחוד ז"א ומלכות, כדברי חז"ל: "נשבע הקב"ה שלא יכנס בירושלים של מעלה (זווג או"א) עד שיכנס בירושלים של מטה (זיווג זו"ן)"¹⁰.

כמו כן מצינו ביעקב אבינו, שלמרות ש"שם הגדולה לאה ושם הקטנה רחל", ומובא בספרים "שם ה' גדולה לאה, ושם ה' קטנה רחל", לאה כנגד האות ה' הראשונה, "ה-גדולה", של שם הוי-ה, ורחל כנגד האות ה' השניה, "ה-קטנה" – אבל דווקא רחל, הה' השניה, היא הנקראת בשם "אשת יעקב"¹¹.

מוסיף רבי לוי יצחק וכותב טעם נוסף: "ועוד זאת, כי בחכמה ובינה לא הי' שבירה ח"ו, רק ביטול בלבד, מה-שאינ-כן בזו"נ שהי' שביירה. והראי' כי בעצם אותיות י"ה נשארים גם בזמן הגלות, מה שאין כן ו"ה שהם חסרים, כמאמר רז"ל."

וכוונתו כנראה לכך שעל הפסוק "כי יד על כס י-ה"¹² אומרים חז"ל "נשבע הקב"ה שאין שמו שלם כו' עד שימחה שמו של עמלק"¹³, שמו של הקב"ה אינו שלם, יש בו רק האותיות הראשונות, האותיות י-ה. כך שהאותיות י"ה נשארות בשלמותן גם בזמן הגלות, והחיסרון הוא באותיות ו"ה.

ובשל כל הביאורים האלו, חורבן בית המקדש, ט' באב, הפירוד של הה' האחרונה מהאות ו', פירוד נוקבא מז"א – הוא עיקר האבלות.

(תורת לוי יצחק, אגרות קודש, עמוד תמד)

ימי בין המצרים מתחילים ביי"ז בתמוז ומסתיימים בט' באב. חמישה דברים אירעו ביי"ז בתמוז וחמישה דברים אחרים אירעו בט' באב, כמובא במשנה¹.

הדבר המרכזי שאירע ביי"ז בתמוז הוא חורבן התורה: שבירת הלוחות ושריפת התורה על ידי אפוסטומוס, והדבר המרכזי שאירע בט' באב הוא חורבן בית המקדש, בית ראשון ובית שני.

מאורעות ימים אלו הם הניגוד השלילי של "ביום חתונתו – זה מתן תורה, וביום שמחת לבו – זה בנין בית המקדש". יי"ז תמוז נגד "ביום חתונתו", וט' באב נגד "ביום שמחת לבו".

מבאר רבי לוי יצחק: "תורה" היא במוחין, כדברי חז"ל אודות לימוד התורה: "אל"ף ביי"ת, אלף בינה, למד תורה"². האותיות א' וב' מסמלות את ספירת החכמה והבינה, שהם המוחין. על ידי לימוד התורה נעשה יחוד של המוחין, חכמה ובינה.

"מקדש" הינו יחוד של שש הספירות, ז"א, עם ספירת המלכות. על הפסוק "מכון לשכתך פעלת ה', מקדש א-דני כוננו ידיך"³ אומרים חז"ל: "גדול מקדש שניתן בין ב' אותיות"⁴, בין שני שמותיו של הקב"ה, בין שם הוי-ה, ז"א, לשם א-דני, מלכות. כך שהמקדש הוא יחוד ז"א ומלכות, יחוד ז"א ונוקבא.

"התורה" היא יחוד של האותיות י-ה של שם הוי-ה, יחוד חכמה ובינה, וה"מקדש" הוא יחוד האותיות ו-ה של שם הוי-ה, יחוד ז"א ומלכות.

ובלשונו של רבי לוי יצחק: "על ידי תורה נעשה יחוד חכמה ובינה, כי תורה היא במוחין, וכמאמר רז"ל א' ב' אלף בינה, שהוא לימוד תורה, וידוע שא' ב' קאי על חכמה ובינה. ועל ידי בנין בית המקדש נעשה יחוד ז"א ונוקבא, כמאמר גדול מקדש שניתן בין ב' אותיות, שהם הב' שמות הוי' אד', להורות שעל ידי מקדש מתייחדים הוי' ואד', ז"א ונוקבא."

חורבן התורה ביי"ז תמוז הוא חורבן המוחין, פירוד האות ה' הראשונה מהאות ו'.

הדבר בא לידי ביטוי בשורף התורה, "אפוסטומוס", ששמו מורכב מהמילים אפס-טמס.

המילה "אפס" מסמלת את הקליפות⁵, כמובא בנביא אודות הקליפות: "ואפס ותהו נחשבו לו"⁶, אלו הקליפות המנגדות למוחין, לכתר-חכמה-בינה של קדושה.

המילה "אפס" היא מוחין של קליפה, האות א"מ מסמלת את ה'כתר', והאותיות פס" הן בגימטריה 140, בדיוק הגימטריה של "חכמה בינה".

פירוש המילה "טומוס" הוא "קבוצת קונטרסים"⁷, שמשמעותם היא: ספר. אם כן, "אפס-טומוס" זה "ספר של קליפת המוחין". ולכן אפוסטומוס הוא זה ש"שרף את התורה", כי הוא הניגוד שלה.

זו גם הסיבה לכך שהאופן בו הוא השחית את התורה היה על ידי שריפה, כי עונש "שריפה" הוא על ידי אות ה' ראשונה של שם הוי"⁸.

המשמעות ברומית של השם "אפוסטומוס", היא בן שנולד אחרי מיתת אביו⁹. אדם זה שאינו מכיר את אביו, הוא ששרף את התורה ויצר פגם בחיבור בין חכמה לבינה, המכונות בתואר "אב" ו"אם".

ובלשונו של רבי לוי יצחק: "ושריפת התורה הוא היפך מן יחוד חכמה ובינה, שנסתלק הי' מן ה' עילאה. והשורף אותה הי' אפוסטומוס, שהוא מלה מורכבת מן אפס ומן טמס. אפס קאי על הקליפות, כמו שכתוב

(1) תענית פרק ד, משנה ו'. (2) שבת קד, ובפירש"י. (3) שמות טו, יז. (4) ברכות לג. (5) מאורי אור, מערכת אפס. (6) ישעיהו מ, יז. (7) ספר הערוך, מערכת טומוס. (8) תניא אגרת התשובה פרק ז: "עפ"י הסוד... הפוגם באות ה"א כאילו נתחייב שריפה". (9) ערוך השלם מערכת אפוסטומוס. (10) תענית ה, ועץ חיים שער הזיווגים פרק א. (11) בראשית מו, יט ובפירש"י. (12) שמות יז, טז. (13) פירוש רש"י על הפסוק, מפסיקתא רבתי יב.